

M.p. piątek 8 marca 1946 r.

Rok III. Nr. 54 (612)

STANY ZJEDNOCZONE ZAŻĄDAŁY WYCOFIANIA WOJSK SOWIECKICH Z PERSJI

Waszyngton 8.III. Tekst noty amerykańskiej do Sowietów, wręczonej w środę w Moskwie, podany został wczoraj do wiadomości publicznej. Nota domaga się natychmiastowego wycofania wojsk sowieckich z Persji. Zwraca ona uwagę rządu sowieckiego na wielką odpowiedzialność jakie mają wielkie mocarstwa w myśl zasad Karty Zjednoczonych Narodów w utrzymywaniu pokoju światowego i obrony suwerenności wszystkich mniejszych państw. Rząd amerykański uważa, iż pozostawienie wojsk sowieckich jest pogwałceniem deklaracji teherańskiej "wielkiej trójki" z grudnia r. 1943 zapewniającej o pełnym poszanowaniu suwerenności Persji. Nota stwierdza, iż rząd amerykański nie może obojętnie patrzeć na to pogwałcenie przyjętych zobowiązań. Nota kończy się zapewnieniem, iż "rząd Stanów Zjednoczonych ma niezłomną nadzieję, iż rząd sowiecki wykona swe zobowiązania i w ten sposób przyczyni się do wzrostu międzynarodowego zaufania". Rząd sowiecki prosi o udzielenie szybkiej odpowiedzi i jasno dane jest do zrozumienia, że tylko całkowite wycofanie wojsk z Persji będzie uznane w Waszyngtonie za odpowiedź zadawalającą.

Moskwa 8.III. Delegacja perska opuściła wczoraj samolotem Moskwę. Przed odlotem premier Sultaneh oświadczył, że ma nadzieję, iż "nieporozumienia" będą wkrótce rozstrzygnięte. Ogłoszony wspólny komunikat persko - sowiecki stwierdza, że "w czasie rokowań prowadzonych w serdecznej atmosferze dyskutowane były zagadnienia interesujące obydwie strony".

Teheran 8.III. W tutejszych kręgach politycznych panuje przekonanie, że Sultaneh przywozi ze sobą do Teheranu propozycje sowieckie, które przedstawi szachowi, rządowi i parlamentowi. Jakkolwiek szczegóły tych propozycji nie są znane, to nie ulega wątpliwości, że przyjęcie ich będzie równoznaczne z całkowitym podporządkowaniem Persji kontroli Moskwy. W tych warunkach większość opinii perskiej zastanawia się nad zagadnieniem o stanie się w razie nieprzyjęcia warunków sowiecki. Wszyscy zgodni są tu w twierdzeniu, iż odpowiedź na to pytanie przyjąć musi z Londynu i Waszyngtonu.

MOSKWA NI ZYWA MOWE CHURCHILLA "AGRESYWNĄ"

Moskwa 8.III. Radio sowieckie dopiero wczoraj wieczorem po raz pierwszy wspomniało o mowie Churchilla. Komentator rozgłośni moskiewskiej nazwał tę mowę "krańcowo agresywną" i oświadczył, iż Churchill nawoływał do anglo - amerykańskiego sojuszu wojackiego przeciw Związkowi Sowieckiemu. Następnie komentator cytował szereg oświadczeń amerykańskich, wypowiadających się przeciw propozycjom Churchilla. O treści samej mowy komentator nie wspominał ani słowa, nie zacytował również głosów przychylnie oceniających to przemówienie.

Moskwa 8.III. Przewodniczący Rady Najwyższej Kalinin odpowiedział wczoraj na mowę Churchilla. Stwierdził on: "Churchill nawiązał do groźby zawartej w swym głośnym przemówieniu z czerwca 1941 w momencie napadu Hitlera na Zw. Sowiecki, kiedy witał bez zastrzeżeń Sowiety jako sojuszników, zrobił następującą uwagę: nikt nie był bardziej zdecydowanym przeciwnikiem komunizmu niż ja w ciągu ostatnich 25 lat. Nie opuściłem ani jednego słowa, które powiedziałem o nim." Następnie Kalinin tłumaczył dlaczego Sowiety zawarły sojusz z państwami kapitalistycznymi. Powoływał się on na przykład Lenina, który w różnych okresach zawierał krótkotrwałe sojusze z liberalnymi partiami burżuazyjnymi. Kalinin tłumaczył fakt opanowania władzy przez komunistów we wszystkich krajach Wschodniej Europy tym, że komuniści "byli głównymi organizatorami świętej walki z faszyzmem we wszystkich krajach". Między wierszami przemówienia Kalinina można było z łatwością usłyszeć przyznanie, iż Komintern, formalnie rozwiązany w r. 1943, w rzeczywistości nadal istnieje. Twierdził on, iż "we wszystkich burżuazyjnych państwach świata żadna z istniejących partii politycznych, z wyjątkiem komunistów, nie jest w stanie rozwiązać wyjątkowo trudnych problemów obecnej epoki." Według Kalinina obecnym zadaniem "wszystkich prawdziwych demokratów i prawdziwych patriotów na całym świecie jest piętnować fałszywych demokratów i fałszywych patriotów".

WSZYSCY ŻĄDAJĄ POMOCY OD AMERYKI

Waszyngton 8.III. Amerykański minister rolnictwa Anderson oświadczył, że bawiąca obecnie w Ameryce hinduska delegacja żywnościowa zażądała od Stanów Zjednoczonych czterokrotnie większej pomocy niż poprzednio przewidywano. Prócz tego prośby różnych krajów europejskich dotyczą łącznie dostaw 1 miliona ton pszenicy. Ostatnio zaś otrzymano prośbę Włoch o dostarczenie również 1 miliona ton.

POWAŻNA REDUKCJA FLOTY BRYTYJSKIEJ

Londyn 8.III. Pierwszy lord admiralicji Alexander przedstawiając w Izbie Gmin budżet marynarki oświadczył, iż w końcu b. r. liczyć on będzie tylko 200 tys. ludzi łącznie z pomocniczą służbą kobiet, to znaczy tylko 1/3 stanu wojennego. Z 5 pancerników, których budowę rozpoczęto, tylko 1 "Vanguard" o wyporności 42 tys. ton będzie wykonany. Nie można jeszcze przewidzieć skuteczności działania bomb atomowych przeciw okrętom wojennym. W czasie wojny marynarka brytyjska straciła 51 tys. marynarzy i prawie 400 jednostek morskich. Marynarka brytyjska i marynarki sojusznice, działające pod kontrolą brytyjską zatopiły ponad 600 niemieckich łodzi podwodnych.

Londyn 8.III. Dokonano już rozdziału ostatecznej niemieckiej marynarki handlowej o łącznej pojemności 1,2 miliona ton, ogólnej wartości 20 milionów £. Anglia, Stany Zjednoczone i Sowiety otrzymają po 1/3. Otrzymane statki nie zaspokoją jednak wszystkich braków W. Brytanii, która obecnie głównie potrzebuje statków - okłodni dla przywozu żywności.

SZPIEDZY SOWIECCY DZIAŁALI RÓWNIEŻ W ST. ZJEDN.

Waszyngton 8.III. Przewodniczący parlamentarnej komisji dla badania działalności antyamerykańskiej oświadczył, iż stwierdzono, że 4 agentów otrzymujących rozkazy z Moskwy starało się osiąść pewno tajemnice dotyczące się bomby atomowej. Śledztwo w tej sprawie trwa.

UZNANIE DLA CHURCHILLA

Ottawa 8.III. Churchill wkrótce przybędzie do Kanady, gdzie otrzyma tytuł honorowego doktora uniwersytetu w Toronto. Decyzja senatu uniwersyteckiego uważana jest za uznanie dla jego ostatniej mowy.

LOBRY INTERES

Waszyngton 8.III. Zastępca sekretarza stanu Clay przemawiając przed komisją senacką, która bada projekt pożyczki dla Anglii, oświadczył, iż pożyczka ta jest dobrą inwestycją.

SOCJALISCI RUMUNSCY NIE CHCĄ ŁĄCZYĆ SIĘ Z KOMUNISTAMI

Bukareszt 8.III. Na odbywającym się obecnie kongresie rumunskiej partii socjal - demokratycznej główną kwestią jest zagadnienie, czy partia ma pójść w nadchodzących wyborach do zgromadzenia konstytucyjnego samodzielnie czy też łącznie z komunistami. Przywódca partii Petrascanu oświadczył wczoraj, iż komuniści stosują terror wobec poszczególnych delegatów na zjazd, aby zmusić ich do głosowania za udziałem socjalistów w bloku wyborczym z komunistami. Zażądał on, aby głosowanie w tej sprawie było tajne. W kręgach politycznych przewidują, iż jeżeli dojdzie do takiego głosowania, to niewątpliwie ogromna większość wypowie się przeciw współpracy wyborczej z komunistami. Jednakże inny wynik może dać głosowanie jawne. Partia komunistyczna i obecny rząd Grozy wszelkimi sposobami stara się nakłonić socjalistów do zrezygnowania z zamiaru wystawienia osobnej listy. Komuniści straszą socjalistów,

iż jeżeli nie będą z nimi współpracować to zdadzą się na łaskę "reakcji", przez co rozumiane są partie Maniu i Bratianu.

SZCZEGÓLNY POŻYCZKI KANADYJSKIEJ

Londyn 8.III. Pożyczka kanadyjska dla Anglii wynosi 281 milionów £. Z tego 227 mil. wydane będzie w ciągu najbliższych 2 lat w Kanadzie na zakup niezbędnych artykułów. Premier Attlee oświadczył, iż pożyczka ta umożliwi Anglii przezwyciężenie chwilowych trudności finansowych przy zakupach w Kanadzie. Gdyby Kongres amerykański odrzucił pożyczkę dla Anglii, to warunki pożyczki kanadyjskiej będą nieco zmienione. Cała prasa brytyjska wita z zadowoleniem warunki pożyczki kanadyjskiej i podkreśla wielkoduszność Kanady.

DELEGACJA EGIPSKA DLA ROKOWAŃ Z ANGLIĄ UTWORZONA

Kair 8.III. Rząd egipski mianował 12 członków delegacji, która prowadzić będzie przedstawicielami brytyjskimi rokowania o zmianę traktatu sojuszniczego. W delegacji zasiadać będą przedstawiciele wszystkich partii z wyjątkiem Wafd, której warunki zostały odrzucone. Przewodniczącym delegacji będzie premier Sidky pasza. W Kairze i Aleksandrii panuje spokój, ale istnieje obawa, że Wafd próbować będzie organizować nowe demonstracje.

KOMISJA BADAWOZA ROZPOCZĘŁA PRACĘ W JERUZOLIMIE

Jerozolima 8.III. Komisja badawcza rozpoczęła dziś rano publiczne przesłuchiwanie świadków. Pierwszy zeznawał główny sekretarz rządu palestyńskiego Shaw. Następnie zaczął składać zeznania przewodniczący Organizacji Syjonistycznej Weizman.